

Justis- og beredskapsdepartementet

Vår saksbehandler
Nora Sørensen

Kopi til

Vår dato
32.03.23

Vår referanse

Deres referanse

Høring – NOU 2022: 21 Strafferettslig vern av den seksuelle selvbestemmelsesretten

Unio begrenser svaret til Straffelovrådets anbefaling om «å avkriminalisere kjøp av seksuelle tjenester fra voksne»

Unio støtter ikke forslaget om å avkriminalisere kjøp av seksuelle tjenester fra voksne i straffeloven §316.

Straffelovrådet mener kjøp av seksuelle tjenester må omfattes av den enkeltes seksuelle selvbestemmelsesrett, og at det går å skille mellom såkalt frivillig og ufrivillig prostitusjon. Unio tilbakeviser at man kan snakke om seksuell selvbestemmelsesrett og frivillighet når det gjelder prostitusjon. Majoriteten av de prostituerte selger sex for å overleve, av tvang, for å skaffe penger til rusmidler etc. De fleste ville ikke vært prostituert om de hadde hatt andre muligheter. Den prostituerte er den underkastede, det er sexkjøpets natur.

Unio mener det ikke er tilstrekkelig at straffeloven § 315 rammer hallikvirksomhet og formidling av prostitusjon.

Straffelovrådets ordbruk «Voksne som selger seksuelle tjenester» er problematisk av to grunner; 1. det bidrar til å tåkelegge at det er sårbare kvinner (og noen menn) som i hovedsak er selger, mens menn er de som kjøper. 2. fokuset skyves over fra sexkjøper til den prostituerte.

Straffelovrådet hevder at en kriminalisering av sexkjøp fører til mer menneskehandel. Dette mener Unio det er lite belegg for å si noe sikkert om. Tvert imot viser internasjonal forskning at det motsatte er tilfelle. I land der sexkjøp er lovlig, vokser menneskehandelen fordi kriminelle flytter aktiviteten til land der det er lettere å drive sin business.

En evaluering av forbudet mot kjøp av seksuelle tjenester (Vista Analyse 2014/30) viser at loven virker etter intensjonene;

- Forbudet demper etterspørselen og bidrar dermed til å redusere omfanget av prostitusjon i Norge.
- Forbudet i kombinasjon med straffelovens § 202 (hallikparagrafen) og § 224 (lov mot menneskehandel) bidrar til å gjøre Norge til et mindre attraktivt land for prostitusjonsbasert menneskehandel enn det som ville vært tilfelle uten disse tre lovene og håndhevingen av dem.
- De økonomiske vilkårene for å drive med prostitusjon i Norge er blitt dårligere. Dette er i tråd med lovenes formål og dermed tilsiktede virkninger av lovene.
- Ingen indikasjoner er funnet på at volden mot prostituerte har økt som følge av sexkjøpsloven.

Politiet i Norge mener prostitusjonsfeltet ble mer oversiktlig og muligheten til å gripe inn i menneskehandel ble lettere etter at sexkjøp ble kriminalisert. Det ble mer ro i gatene, og tilgangen til å kjøpe sex fra sårbare kvinner gikk drastisk ned. I intervjuene med politiet i den overfor nevnte undersøkelse konkluderes det med at selv om politiet i de store byene arbeider litt forskjellig og prioriterer ulikt fordi markedene de skal forholde seg til er ulike, så viser intervjuene gjennomgående at

politiet finner støtte for arbeidet mot menneskehandel og hallikvirksomhet i forbudet mot kjøp av sex. Ingen av de vi har intervjuet gir uttrykk for at sexkjøpsloven er overflødig, eller at den bør fjernes. Tvert i mot understrekes det at forbudet mot menneskehandel, hallikparagrafen og sexkjøpsforbudet er tre lover som samvirker godt, rettet mot det samme markedet og det samme problemkomplekset. Betydningen av håndhevingspraksis og av lovens normdannende funksjoner understrekes.

Sexkjøpsloven må bestå. I tillegg må man styrke arbeidet mot at mennesker havner i prostitusjon med god tilgang til sosiale ordninger, helsehjelp og yrkesveiledning -og kvalifisering.

Vennlig hilsen
Unio

Jon Olav Bjergene
sekretariatssjef

Nora Sørensen
Seniorrådgiver